

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, ediție etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 L. i.
Pe jumătate de an 120 „		
Pe un pătrar de an 60 „		
Un număr 5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 300 Lei.		

Catedrala ortodoxă din Cluj.

simbol al eliberării din robia milenară*).

Intreaga presă românească — unele ziare mai detaliat altele scurt de tot — anunță ortodoxismul, că Duminecă 5 Noembrie a. c. se va oficia târnosirea măreței catedrale din cetatea ireductibilă a șovinismului maghiar, din centrul celor ce-și zic greco-catolici, din metropola Ardealului: Cluj. Această târnosire se va face în prezența M. S. Regelui Carol II-lea, a I. P. S. Patriarh Dr Miron Cristea și a majorității dintre vlădicii ortodocși precum și a reprezentanților Guvernului.

Cine cunoaște Clujul știe, că până acum, centrul lui era în jurul bisericii greco-catolice și a statuiei lui Matei Corvinul. Centru unde nu auzi vorbindu-se decât limba lui Arpad și numai rar de tot câte un cuvânt românesc. Cei indiferenți s'au mulțumit cu această stare. Au fost însă și dintre aceia cari și-au dat seama, că în Cluj, trebuie să se fixeze un al doilea centru românesc ca să servească ca o contrabalanta.

Printre acești oameni cu grijă de viitorul românismului și al ortodoxismului în de Dumnezeu uitatul Cluj, a fost și este Vlădica Vadului, Feleacului și Clujului: P. S. S. Nicolae Ivan. Acest smerit Vlădică ortodox și-a legat activitatea și plăcerea vieții sale de înalt Păstor de un lucru: ridicarea unui lăcaș dumnezeesc demn de metropola pe care o păstora și o păstorește.

Trebuia un loc nimerit pentru opera monumentală ce o pregătea. Și locul ales e cum nu se poate mai nimerit. E locul în jurul căruia sunt așezate toate instituțiile românești. În mijlocul acestora, două sunt clădirile cari tronează asupra celorlalte: Catedrala ortodoxă și Teatrul Național, față în față stau, la aceeași înălțime și

par'că sunt mulțumite una de vecinătatea celeilalte. Alături și în jurul lor stau: Directoratul VI Ministerial, Curtea de Apel, Tribunalul, Căminul „Casa Invățătorilor” etc. În acest colț simți cu adevărat că ești în România și că orașul Cluj aparține României.

Trebuia un suflet desinteresat, ca să dea imboldul pentru a transforma materia brută în modelele artistice lucrate și cu mult gust estetic aranjate în actuala catedrală. S'a găsit și acel suflet: este P. S. Nicolae. Prin câte greutatea a trecut P. S. Sa în lupta acerbă ce a dus-o pentru a-și materializa visul? La câte uși va fi bătut și câte vor fi rămas închise? La câți potențați ai zilei va fi cerut ajutor și va fi rămas cu mâna sa smerită întinsă, așteptând zadarnic ajutorul celor cu inimi împietrite? Numai P. S. Nicolae știe toate aceste lucruri, căci El singur le-a trăit și le-a suferit.

Un lucru știm: Într'acest Principe ortodox a zăcut cu adevărat răbdare de Vlădică creștin. P. S. Sa nu a desnădăjduit nici o clipă. Nu s'a supus nici vitregiei naturii, nici răutății stăpânilor, nici hulei, batjocurei unițiilor. P. S. Nicolae a sperat, și azi — îmi închipui cu ce mulțumire sufletească — își vede mărcuțel vis realizat.

Câtă asemănare este între ridicarea acestei catedrale și rezidirea Templului dela Ierusalim, după întoarcerea Evreilor din captivitate.

Iudeii după eliberarea din captivitatea babilonică, îndemnați de Cir, regele Perșilor, caută să refacă templul din Ierusalim.

Românii alungând pe Ungurii sub a căror jug trăiseră 1000 de ani și ajungându-și în parte idealul național mult visat, încep să ridice altar de mulțumită lui Dumnezeu.

Deosebire este numai cu privire la concursul dat de coreligionari. Iudeii siliți de Cir contribuie

*) Din lipsă de spațiu, publicarea articolului a suferit amânare de o săptămână N. R.

fiecare cu argintul, aurul, averea și vitele sale. Ortodocșii noștri au primit cu o totală indiferență acțiunea Vlădiciei lor și nu s'au îmbulzit să-și dea obolul lor*).

Că această catedrală s'a ridicat drept mulțumită lui Dumnezeu pentru că ne-a dat libertatea de care ne bucurăm azi, o vedem din textul săpat în piatră, deasupra ușei din mijloc — dela intrare, unde scrie :

„Acest sfânt și dumnezeesc lăcaș cu hramul Adormirii Maicii Domnului — înălțat întru slava zilei de 15 August 1916, când oștile Române liberatoare au intrat în pământul robiei milenare pentru înfăptuirea unității neamului — s'a zidit și înfrumusețat prin râvna și ostencala smeritului rob a lui Dumnezeu, întâiul Episcop al Vadului, Feleacului și Clujului, P. S. S. Nicolae Ivan“.

S'au opus Samarinenii la zidirea templului din Ierusalim și au oprit zidirea. Au intervenit și samarinenii greco-catolici și au paralizat ajutorarea din partea Statului.

Dar „In anul întâiu al regelui Cir, dădu ordin acel rege Cir, pentru casa lui Dumnezeu din Ierusalim: Să se zidească, locul unde se aduc sacrificii, și temeliiile ei să se întărească foarte...“ (Ezra 6,9) Ajutorul Dumnezeesc i-a scăpat de samavolnicile Samarinenilor.

Și P. S. S. Nicolae a știut să se folosească de moment, căci în toamna anului trecut. M. S. Regele luând parte la sfințirea localului Academiei Agronomice, I s'a cerut de către Vlădica Clujului Inaltul Său Protectorat și iată că într'un an s'a terminat frumoasa Catedrală. Cei ce vor avea fericita ocaziune să vadă acest măreț lăcaș ortodox atât de împodobit (prin darurile M. S. Regelui, I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan, P. S. S. S. Nicolae Ivan etc.) vor mulțumi lui Dumnezeu și vor putea zice că-i adevărat, ceea ce s'a scris pe ușa din dreapta, că această catedrală este... „Monument mult grăitor despre puterea de viață a legii noastre strămoșești“.

Creștinul să nu intre în această biserică, ca într'un monument de artă, ci să știe că aici e casa Domnului, căci pe ușa din stânga stau scrise citatele: Ioan VII 52—53, Matei VII 13—14 și Ioan XIII 34. Deci intră cu evlavie, căci „întri prin ușa cea strâmtă“ pentru ca să ajungi la „lumina lumii“, care e din belșug în această biserică, luminează care te îndeamnă și-ți zice: „Să vă iubiți unul pe altul“.

„Așa se sfârși zidul... Și când auziră toți dușmanii noștri, atunci se temură toate popoa-

*) Autorul cunoaște multe lucruri în legătură cu geneza Catedralei din Cluj. Totuș credem că e prea aspru când afirmă una ca asta. N. Red.

rele din jurul nostru și căzură foarte în ochii lor căci cunoscură, că dela Dumnezeu se făcu lucrul acesta“. (Neemia 6¹⁰).

Laudă și mulțumită lui Dumnezeu pentru bunătatea și harul cu care a învrednicit pe cel vrednic de bucuria lui Simeon.

Pr. Drd'

Intr'un ceas bun.

In curând se vor împlini trei ani, de când „Astra“ și-a ținut adunarea generală în Caransebeș. Prilej binevenit, ca o mulțime de intelectuali din Ardeal și Banat să viziteze orașelul nostru, participând la acest praznic cultural.

In primul rând au fost remarcăți dignitarii noștri bisericești, între cari și Inalt Prea Cuviosul Arhimandrit Vasile dela Oradea.

In mijlocul preocupărilor ce puseseră stăpânire asupra localnicilor de aici, era pe aci, ca Inalt Prea Cuviosul să rămână fără adăpost.

Auzind că este în primejdie de a nu avea unde să-și plece capul, am plasat pe inalt Prea Cuvioșia Sa în o parte a apartamentului surorii mele, care s'a simțit distinsă, că a putut găzdui pe un slujitor înalt al bisericii.

După ce programul festivităților a luat sfârșit, ca de obicei la asemenea ocaziuni, am mai stat puțin de vorbă.

La despărțire întreb pe Inalt Prea Cuviosul Părinte: „Șiți în ce cameră o să Vă odihniți la noapte?“

Răspunsul i-a fost un semn de întrebare.

„Veți dormi“ — zisei eu — „în camera, în care a dormit peste 20 de ani decedatul nostru Arhiepiscop și Vicar episcopesc Filaret, adaugând: „Să fie într'un ceas bun“.

Inalt Prea Cuvioșia Sa mi-a întins mâna cu un surâs pe buze, care surâs nu eschidea nădejdea.

Ales de Episcop al nostru înseamnă, că ceasul bun i-a sunat.

Ținând seamă de experiența vieții a înaintașilor săi în scaunul episcopesc, adresez nou alesului Cap al eparhiei noastre cuvintele:

Dee Dumnezeu Prea Sfințite, ca ceasul cel bun mereu să Vă sune și de aci înainte, pentru că calea vlădiciei pe cât de strălucită se prezintă la înfățișare, pe atât de spinoasă este în realitate.

A. Moaca.

Strângeți rândurile!...

de: Pr. Iacob Crețiu.

Nănciță, omenirea unui veac de haotice preocupări, urcă șovăind calvarul vieții.

Desorientați, muritorii se întreabă în fiecare zi, tot mai îngrijorați, încotro mergem? Continuând drumul pe care am apucat, unde vom ajunge?

„Eu sunt, calea, adevărul și viața” a spus odinziară *Mântuitorul lumii*, dar câți se mai gândesc azi la El, la Cel răstignit între doi tâlhari, ca cel mai din urmă făcător de rele?

Crucea, simbolul creștinismului, al doctrinei care revoluționează totul, care sgudui din temelii șubredul edificiu al spiritualității păgâne, este din nou infierată, scuipată și călcată în picioare de foarte mulți — mă gândesc la Rusia lui Stalin — iar de ceilalți privită cu un pronunțat indiferentism.

Unde este credința părinților, moșilor și strămoșilor noștri?

Bisericele rămân tot mai goale, glasul nostru al slujitorilor altarului, sună pe zi ce trece în tot mai mare pustiu.

E dureroasă această constatare dar trebuie să fim sinceri și să o mărturisim.

Ei bine, dacă aceasta este realitatea, *ce ne rămâne nouă de făcut*, slujitorilor lui Christos, căci pe umerii noștri apasă greu înfricoșătorul jurământ făcut de fiecare dintre noi la hirotonire?

Oare se mai poate îndrepta ceva? Și dacă da, de unde să plecăm?

Răul, de care suferă omenirea dezorientată a veacului XX-lea, și în speță țara noastră, neamul nostru, mai credem că se poate îndrepta, dar pentru aceasta trebuie să se înceapă **o muncă metodică de regenerare morală.**

Este indiscutabil, că pe lângă pronunțata criza financiară prin care trecem, mai trecem și printr-o acută criză morală. Ei bine, biserica moșilor și strămoșilor noștri, are astăzi, mai mult ca oricând, obligațiunea sfântă să stea trează la postul de veghe. Biserica noastră străbună, de care este strâns legată istoria neamului nostru, plămădit cu lacrimi și sânge sub scutul crucii, nu poate sta impasibilă în fața realității vieții de azi.

Și, cum fraților în Christos, la o restabilire a echilibrului pierdut, la o revenire la realitatea și adevărul sens al vieții, nu se poate ajunge decât numai printr-o regenerare morală a neamului, datorie sfântă avem atât față de Cel căruia îi slujim, cât și față de neamul, față de țara, care cu jertfe mari de sânge a fost făurită, **să ne strângem rândurile.**

Este timpul suprem. Dacă nu ne vom pune pe muncă metodică noi, cărora ne sunt încredințate noile generații spre creștere în spiritul legii strămoșești, perspectivele de viitor nu vor fi decât sumbre atât pentru neam, cât și pentru noi, preoțimea mai ales.

Repetăm deci, *este timpul suprem să ne strângem rândurile și organizându-ne să începem munca metodică de regenerare, de însănătoșire a neamului.*

...Preoțimea din Almăjul istoric, din cari au plecat atâtea inițiative de luptă națională sub regimul absolutist al veneticienilor asuprașitori de până mai ieri, din care au ieșit atâția eroi ai neamului, ai științei, Joi în 2 l. c., la consfătuirea colegială din *Bozovici*, la care a fost convocată de Prea Onor. protopresbiter tractual, *Iosif Câmpianu*, a hotărât, într-un elan de însuflețire,

începerea muncii de regenerare a neamului în acest colț de țară.

Mai mult, au hotărât, ca prin munca ce o vor depune de azi începând, să constituie o forță puternică, la care să poată apela oricând noul nostru Arhiepiscop *P. S. Domn Episcop Dr Vasile Lăzărescu*, care în munca grea ce va avea să depună pe altarul neamului și al bisericii străbune, la București, în discursul de mulțumire, ținut după alegerea de episcop, a afirmat, că cu ajutorul preoților bătrâni, cari au experiența vieții, cu entuziasmul preoților tănări, și cu concursul binevoitor al mirenilor are convingerea că sigur va ajunge să pună o nouă piatră de temelie bisericii Banatului nostru drag.

...Începutul s'a făcut. Nu așteptăm decât să fim înțeleși și urmați.

Preoțimea Almăjului, în frunte cu tânărul și dornicul de muncă protopop al ei, așteaptă cu încredere și iubire pe noul ei arhiepiscop, și cu toții strigând *„Întru mulți ani Slăpâne”*, îi oferă încă de acum, ce are mai de preț, puterea ei de muncă, elanul ei întreg.

Predică la sfinții Arhangheli.

„Bucură-te ceace ești plină de dar
Domnul este cu tine Marie, binecuvântată ești tu între mueri”.

Luca 1. 28.

Iubiți Creștini,

Acestea sunt cuvintele îngerului, a cărui amintire o sărbătorim azi, adresate sfinței Fecioare Maria. Înainte de-a arăta rolul prea însemnat al îngerilor în istoria lumii, dela întemeierea ei și până la sfârșit, este nevoie a face o mică istorie asupra creerii îngerilor.

Dintru început și mai ales pe timpul Mântuitorului nostru Iisus Christos au fost oameni cari s'au abătut dela învățătura adevărată a sfinței noastre biserici în legătură cu existența îngerilor cum a fost de exemplu Saduceii, unitarii și raționaliști cari au afirmat că îngerii ar fi niște ființe imaginare, niște personificațiuni ale însușirilor dumnezeiești și că Mântuitorul împreună cu sfinții Apostoli, dacă au vorbit vreodată de îngeri s'au acomodat numai închipuirilor naive ale poporului evreu. Contra acestor învățături prea greșite biserica a învățat existența reală a îngerilor, pe care învățătura noi creștinii și cei puși spre binevestire o dovedim cu argumente temeinicic atâtea din sfânta Scriptură cât și din sfânta Tradițiune, mijloace care ne descoperă nouă nenumărate aparițiuni de îngeri. Așa vedem amintindu-se în sfânta scriptură a Testamentului Vechi despre: „*angelofanii*” ca despre niște fapte istorice netăgăduite de nimeni; apoi cetim că Dumnezeu a pus îngeri la porțile raiului spre a opri întrarea omului căzut; că un înger a venit și a oprit mâna lui Avram când a voit să sacrifice pe fiul său Isaac; că doi îngeri au venit la Lot în Sodoma și l-au mântuit de moarte, scotându-l din orașul pieririi. Îngerul a vestit nașterea „Înaintemergătorului Ioan”; îngerii s'au arătat păstorilor în jurul Bethleemului vestindu-le nașterea lui Iisus. Apoi vin cuvintele evanghelistului care spune: „De ziua aceea — a judecării nimeni nu știe, nici îngerii, care sunt în ceruri, nici Fiul, decât numai Tatal”. *Mat. 24 36.*

Din toate aceste dovezi rezultă dar că sub îngeri n'avem să înțelegem altceva, decât ființe rațional-libere, create de Dumnezeu. „La început a făcut Dumnezeu

ceriul și pământul". Sub „*cerin*“ înțelegem tot ce nu e pământesc, tot ce nu e legat sau pependent de pământ. Cu un cuvânt „*lumea spirituală*“ cum o spune clar sfântul apostol Pavel în ep. c. Col. 1. 16.: „Printr'ânsul — Fiul — au fost făcute toate cele din ceruri și de pe pământ cele vizibile și cele nevizibile"... Așa dar Dumnezeu a creiat întâi lumea spirituală apoi lumea materială sau sensorială, ca din ambele firi — cea rațională și sensorială — să creeze abia după aceea pe om, cum zice sfântul Damaschin.

Sub numirea de „*înger*“ înțelegem un sol, trimis, un vestitor al voei lui Dumnezeu după cum vă spusese mai la început.

Frați creștini, astăzi biserica noastră drept măritoare a Răsăritului sărbătorește amintirea mai marilor Arhangheli Mihail și Gavril. Ea a știut să respecte întotdeauna pe cei ce-au adormit întru dreapta și sfânta credință creștină și, mai cu seamă pe cei ce s'au încununat la sfârșitul vieții lor cu moartea de martir. Pentru aceștia și-a rezervat de ficcare câte o zi în an, în care zi noi cei rămași să ne rugăm pentru ei, să-i luăm ca exemplu al vieții noastre și să le urmăm credința. Astăzi frații mei, nu serbăm pe vreun martir al credinței lui Christos, ci serbăm amintirea acelor cari vecinic au tronat și tronează pe scaunul măririi alături de Tatăl!

Serbăm amintirea acelor care au rămas credincioși și supuși Creatorului lor și până 'n sfârșit, s'au făcut organe bine răsunătoare ale Atotputerniciei lui Dumnezeu! Serbăm amintirea aceluia care ne-a vestit nouă mântuirea binevoind a se arăta în chip văzut sfintei Fecioare Maria spunându-i că prin pogorârea dumnezească a Duhului Sfânt ce va umbri-o, va naște fiu cu numele Iisus — unsul Domnului.

Vă inchipuiți fraților ce veste minunată! Cine oare ar fi fost în măsură să aducă această viață măreață? Cine ar fi îndrăsnit să se învrednicească de așa veste? Decât numai acel înger care cunoștea voia Tatălui și sta pe scaunul măririi alături cu El.

În noianul păcatelor și a fărădelegilor în care ne aflăm până la venirea Fiului Lui Dumnezeu se simțea absolută nevoie ca cineva să aducă o asemenea veste; pentru că deși au fost profeți care L-au prevestit, însă prevestirea lor rămânea să se înlătuiească peste sute și mii de ani. Rămânea, cum zic, până ce îngerul Domnului a binevoit să se arate Maicii Domnului și prin aceasta să ne aducă vestea mântuirii tuturor ce zăceam în noroiul fărădelegilor.

Se cade dar fraților ca într'un gând toți să-i mărim pe mai marii Voevozi ai oștilor îngeresti cum îi cântă în cântarea sa maica noastră biserică, și lor să ne cucerim ca prin ei să putem primi mântuirea noastră.

Veniți cu toții aici în sfânta noastră biserică ca de aici rugăciunile noastre să fie auzite mai repede de către Marii Arhangheli cari nestăpâniți de dorul de mărire au rămas credincioși voii lui Dumnezeu, necăzând dela fața Lui și continuând vecinic a mijloci la Tatăl pentru noi.

Veniți cu toții în sfânta biserică a lui Christos, fiindcă astăzi numai ea este singura forță civilizatoare a omenirii și singurul mijloc de a scăpa de orice preocupățiune pământească; ca din aceste locașuri sfinte să ne rugăm cu căldura inimii tuturor cetelor îngeresti, care tronează din veci împreună cu Tatăl, ca ei să se roage Aceștia pentru mântuirea sufletelor noastre Amin.

Constantin M. Dănescu
preot.

Din sbuciumul vremurilor de jertfe și biruință.

VI.

Indrăzneala lui Victor Popescu, infurie pe cotropitori până la paroxism; ordinele cele mai severe se dau ca pădurile să fie cât mai minuțios supravegiate, cât mai puternic încercuite, iar spionajul să se desfășoare cât mai intens.

Faptul acesta face ca mica trupă condusă de Victor Popescu să se imputineze, să se disolve chiar în câteva zile, iar ei prin diferite metamorfoze, deghizat ca preot, cerșetor, moșneag, evreu etc., reușește a se strecura prin rândurile miilor de Germanii până când trece în Moldova, unde alături de camarazii lui, luptă ca un erou.

Urgia dușmanului se descarcă ca niște trăznete asupra populației. Se caută găzduitorii lui Victor Popescu și ai oamenilor lui, cei cari au răspândit prin sate *chemarea* lui și pe aceia cari îi aprovizionau cu alimente și muniții.

Cele mai sângeroase amenințări și cele mai ispititoare promisiuni strangulează inimile și întunecă mințile bieților oameni. Sunt înnebuniți toți. Unii setoși de sânge, căutând răzbunarea cea mai sălbatecă, alții așteptând moartea cea mai ticăloasă.

Se arestează Dumitru Popescu, Const. Naum, Const. Podaru, Petre Velceanu, femeile Eftica și Elena G. Giosu, notarul Const. Cojocaru, proprietarul Mihai Cernăianu, învățătorul Nicolae Popescu, plugarii: Stancu, Croitoru, Tudor Ungureanu, Ion Norocea, primarul Petre Velceanu, notarul Ion Brăescu, și domnișoarele Alvina și Marietta Cernăianu, surorile căpitanului Orațiu Cernăianu. Aceste copile, au fost bătute până la sânge de plutonierul german Weber. Cerând asistența medicului primar Müller, acesta le asvârle cele mai trivale grosolării, gonindu-le afară sângerate și aproape muribunde.

La Mănăstire, paza devine mai riguroasă și libertatea ce o aveam pe o rază de cinci kilometri — prin satele vecine, — spre a ne procura alimente, ni se ia.

Ne vin la ureche fel de fel de vești, dar atât de confuze, că nu știm ce să credem, până când într'o dimineață, ne pomenim cu Mănăstirea înconjurată de o numeroasă gardă. O trâmbiță sună adunarea și toți suntem socși unii din biserică unde asistăm la rugăciune, alții din camerile și chiliile în care se găseau.

De astă dată asistă și un ofițer superior înconjurat de statul său major, gravi și în ținută de ceremonie.

Se face apelul nominal și sunt despărțiți de ceil'alți, 10 din noi și anume: profesorii: Opreșcu, Paulian, Resmeriță, Sergescu, inspector Petrescu, avocatul Gogan, dirig. poștei și telegrafului Ionescu, comandor Strâmbeanu, și proprietarul Rogoveanu și funcționarul Chirichiu.

În dreptul fie-căruia se plantează o gardă. N'avem voie să mai comunicăm cunici unul din cei ce aveau să rămâne. Peste o oră suntem ridicați și porniți — spre o destinație necunoscută — ziceau sentinele ce ne însoțiau. Ajungând însă la Târgu-Jiu și suiți pentru Filiași, ni s'a spus că ne vor duce la Turnu-Severin.

În urma plecării noastre, s'a vestit celor rămași, că vom fi împușcați de oare-ce s'au descoperit lucruri grave.

Își poate ori cine inchipui starea sufletească și jalea ce a cuprins pe prietenii și colegii noștri dela Tîșmana,

Metoda de a ne teroriza pe noi și membrii familiilor noastre prin inventarea și lansarea celor mai abracadabranțe versiuni și a ne ține clipă de clipă sub presiunea celor mai ucigătoare emoții, făcea parte din ineputabila tactică a urmașilor acelora cari se mândresc că au dat lumii un Goethe, Schiller și Beethoven. Putem zice însă cu poetul:

„Câtă depărtare Doamne! dela vierme pân' la astru!“

Cu trenul de 2 noaptea, ajungem în Turnu-Severin. Suntem duși tot la Hotel Traian de unde pornisrăm, de plutonierul Weber. Pentru Domnul acesta, fuseserăm forțați a contribui fie-care cu o anumită sumă, spre a se putea duce în Germania să-și vadă familia.

Ca impresiunea — și cu acest prilej — să fie cât mai penibilă, camerele în care suntem introduși erau în completă negură și lipsite de cea mai elementară lenjerie. Bijbăim prin întunec și ne lovim de tot ce ne eșea înainte. Nu ni s'a dat — în noaptea aceea — nici un strop de apă deși ne plânsesem că ni se usucă gâturile de sete.

Aducerea noastră aci produce multă îngrijorare și pune pe gânduri atât pe ai noștri cât și pe noi. De ce am fost aduși? Ce va fi cu noi?

Jucărie a cotropitorilor, ne lăsăm în voia soartei.

Zilnic se aduc de prin sate zeci de nenorociți, unii pe simplă bănuială, alții acuzați formal de înaltă trădare. Procesele încep. Condamnările curg. Intrăm și noi la rând, deși mai fusesem judecați. Siguranța maghiară formase — de astă dată — dosarele fie-căruia din noi și le înmânase comandaturei germane.

Sunt chemat și eu. Judecătorul deschide dosarul care mă privea și începe a-mi face cunoscut punctele de acuzație. Și a-mi pune diferite întrebări.

Ești arătat ca unul dintre cei mai periculoși dușmani ai puterilor centrale. Ai colindat — zeci de ani — în lung și în lat Banatul și Ardealul instigând peste tot locul. Prin cuvântările și toasturile ce țineai și prin articolele ce publicai în diferite ziare, sugestionai pe Români a se revolta contra ordinii de stat, chiar în Serbia — la Milanovăț și Cladova când te-ai dus cu societatea „Doina“ — din care ai făcut cel mai abil instrument de propagandă, — ai vorbit contra statului vecin ungar.

Dela începutul războiului mondial, 1914, și până la intrarea României în război, ai manif. stat prin scris și grai contra puterilor centrale și ai cerut alăturarea României de antantă. Ți-ai îndemnat elevii și chiar pe copiii tăi, să ardă gazetele cari simpatizau cu noi. Ce ai de răspuns la toate acestea?

Sunt prea neînsemnat în viața publică ca să fiu considerat atât de primejdios unui stat vecin.

Atunci pentru ce ai făcut, ceea-ce ai făcut?

Ca profesor, eram obligat să fiu alături de accia care își apărau neamul ce începea a se stinge sub sclavia și desnaționalizarea unor stăpânitori cari nu înțelegeau a trăi și a se mări de cât distrugând celelalte naționalități din care era compus.

Aceasta este însă o crimă.

O crimă pe care ați comis-o și Dvoastră Germanii cari ați luptat și murit pentru realizarea unității naționale și pe care noi am luat-o ca pildă.

Ai fost vre-o dată arestat în Ungaria?

O singură dată în gara Aradului și atunci vre-o patru sau cinci ore în camera comisariatului.

În ce an?

În 1913, dar am fost eliberat grație intervenției Episcopului Ignatie Papp și a câtor-va fruntași români.

Pentru ce ai fost arestat?

Mi s'a imputat că — soldații români întorși din campania ce făcuseră în Bulgaria, fiind atinși de holeră — eu ași fi contaminat de microbul acelei boale și ași fi un pericol pentru cei cu care ași avea contact, motiv care nu era de cât o înscenare de oare-ce soldații întorși din Bulgaria erau înafară de oraș la carantină.

Cu ce scop ai venit la Arad?

Ca invitat al Prea Sfințitului Episcop să asist la inaugurarea unui institut cultural românesc.

Va să zică tot iridentism. Dar în Orșova pentru ce în 1904 ai fost dus la căpitanul de poliție?

Pentru că făcând cu vaporul o excursiune pe Dunăre, am intrat pe ținutul Ungariei în satul Bârzasca cu muzica militară română și cu ofițerii cu săbiile la ei.

Cum ați îndrăznit?

N'am făcut de cât ceea-ce făceau ori-ce grup de excursioniști cari veneau la noi în Turnu-Severin.

Dar ei poate cereau autorizație?

Nici o dată. Putea însă Domnul agent care m'a dus la Dl Căpitan de poliție, — dânsul fiind tot timpul excursiunii cu noi, — să-mi atragă atențiunea că aceasta nu este permis, dar dânsul n'a făcut-o — din ce motive nu știu — așa că Dl Căpitan de poliție m'a eliberat imediat făcându-i aspre observațiuni.

Ești un incorigibil criminal politic, ți-ar trebui o pedeapsă excepțională, dar pentru că ai fost corect și n'ai tăgăduit cele ce ai făcut, te condamn la *perderea libertății și la depărtare din țară pe tot timpul ocupațiunii.*

După pronunțarea acestei sentințe, **mi se iau amprentele ca la criminalii**, spre a putea fi găsit mai ușor în caz că ași evada.

(Va urma).

Ioan St. Paulian.

Prof. Constantin Vladu:

„Manual de Tipic“

Zilele acestea a eșit de sub teascurile tiparului *manualul de tipic* al profesorului dela Academia noastră teologică Dl Constantin Vladu. Cuprinde rânduiala tuturor slujbelor dumnezeiești din Postul sfintei Invieri, începând cu Vecernia Duminecii lăsatului de brânză până inclusiv Prohodul Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos.

Necesitatea acestei cărți era evidentă. Insușălcătuitorul ei spune în prefață că „în timpul studierii teologiei am simțit greutatea câștigării cunoștințelor tipiconale pentru frumoasele slujbe dumnezeiești, staverite pe timpul postului Sfintei Invieri a Domnului. Această greutate mi s'a învederat și mai mult după ce, având fericirea de a ocupa catedra de Tipic și Cântare bisericască la Academia teologică a eparhiei noastre a Caransebeșului, am datorința de a propune teologilor tipicul și cântarea bisericască“.

Cunoscător bun în ale tipicului, și de altă parte știind câtă greutate au preoții, îndeosebi începătorii, și cântăreții de strană la facerea tipicului singuratecilor servicii divine, autorul acestui manual pune la îndemână, într'un mănunchi, rânduiala tuturor slujbelor din Păresemi. Astfel, greutatea preoților începători este simțitor redusă, iar cântăreții nu mai aleargă dela o carte la alta să răsfoiască în grabă, și de multe ori înzadar, pentru una sau alta din rânduelile prescrise: *manualul de tipic* le stă la dispoziție pentru toate ocaziile.

Fără a cădea în exagerare, trebuie să recunoaștem și să mărturisim că serviciile noastre, prin frumusețea și varietatea cântărilor, contribuie în măsură covârșitoare la desvoltarea și întărirea simțului de religiozitate. Iar în ordinea aceasta, slujbele din Postul Mare excelează în farmec și duiosie mistică.

Insaș limba vorbită și cântată la slujbe, vechea și dulcea limbă a cărților sfinte, este cu grijă menținută în manualul Dlui profesor Vladu. Cu dreptate spune singur că „în ce privește limba, m'am ținut cât se poate de frumoasa limbă românească aflătoare în cărțile noastre vechi bisericești, cu carea sunt familiarizați credincioșii noștri“.

Manualul se impune și prin forma ireproșabilă și prin fond. Asupra fondului e de prisos a insista, ceva nou, original, nu se poate concepe în materie de *tipic*, noutatea constă în adunarea și coordonarea materialului, cum însuș compunătorul mărturisește în *Prefață*. Tot acolo se arată cărțile de ritual folosite: Ceaslovul din Buda, dela 1811, dela 1825 Sibiu, al lui Șaguna dela 1859 și Ceaslovul tipărit în Caransebeș; apoi Triodul în diferite ediții, Tipiconul lui Silvestru Andrievici-Morariu, cursurile „Ritualul bisericii ortodoxe“ ale prof. Mihail Dracinschi dela Cernăuți, Tipicul prof. Dr Iuliu Olariu și Liturgica prof. Tarnavski dela Cernăuți.

De sigur profesorul Vladu a depus muncă serioasă la elaborarea cărții; singură cartea stă mărturie. De aceea este cu dreptate avizat la aprecierea și sprijinul nostru, alor cari dorim să-i vedem curând apărute și celelalte *manuale*.

Red.

ȘTIRI

Onomastica Marelui Voevod Mihai. Miercuri, la sărbătoarea ss. Arhangheli Mihail și Gavril, s'a serbat ziua onomastică a Marelui Voevod Mihai, moștenitorii Tronului. În biserica noastră catedrală, s'a săvârșit liturgie împreună cu doxologie pentru sănătatea Alteței Sale. A servit un sobor de cinci preoți și un diacon, responsurile fiind date de corul Catedral.

Sfințirea Catedralei din Cluj. Duminecă în 5 Noembrie 1933 s'a târnosit impozanta Catedrală ortodoxă din Cluj. La marile serbări au participat: M. Sa Regele Carol II, I. P. Sfințitul Patriarh Miron, I. P. Sfințitul Metropolitan Nicolae, P. S. Nicolae Ivan, Andrei Magier etc. etc. Din partea Consiliului nostru eparhial încă a participat o delegație, aducând omagii binemeritate ctitorului neobosit, Prea Sfințitului Episcop Nicolae Ivan al Clujului.

Congresul Asociației Clerului anunțat a se ține în zilele de 28 și 29 Noembrie a. c. în București se va ține la aceeași dată și cu acelaș program în orașul Craiova.

Pentru monumentul funerar pe seama regretatului profesor și director de teologie Dr Iuliu Iosif Olariu, au intrat — pe urma apelului lansat de Comitetul de inițiativă — următoarele sume:

Ppresb. Romul G. Ancușă, cons. ref. ep. Csebeș	500	Lei
Presb. Filip Pop, prof. de liceu, Csebeș	500	„
Dr Sergiu Morariu, deputat, Orșova	500	„
Studentii Academiei Teologice din Csebeș	500	„
Soc. de lectură „I. Popasu“ a stud. teologi	500	„
Studentii dela examenul de cualif. preotească	120	„
Prof. M. Armaș, dir. liceului „T. Doda“, Csebeș	100	„
Ioan Duicu, primpref. Buziaș	100	„
Dr Victor Gabriel, judecător, Timișoara	100	„
Aurel Gherga, preot în Blajova	100	„
Tiberiu Mărgineanțu, preot în Opațița	100	„
Dr Dimitrie Novacescu, avocat, Csebeș	100	„
Liviu Șandru, preot în Folea	100	„
Constantin Tismănariu, preot în Lighed	100	„
Dimitrie Popovici, preot în Pecenișca	100	„
Iuliu Crainic, preot în Sângeorge	100	„

Total: . . . 3620 Lei

Moartea lui Paul Painlevé. Zilele trecute a încetat din viață fostul ministru și mare bărbat de stat francez, Paul Painlevé. Marele bărbat a fost membru al Academiei franceze, dat fiind că era și un ilustru savant. Patria recunoscătoare i-a făcut funeralii naționale, adăpostindu-i rămășițele în Panthéon.

„CATIHETICA“

păr. profesor Dr. Petru Barbu costă
60 Lei + spesele de transport!

Tipărit, în Tipografia noastră diecezană a apărut:

„Manualul de Tipic“

al Bisericii ortodoxe, în uzul teologilor și preoților, cuprinzând serviciile Dumnezezești din postul sfințelor Paști întocmit de:

CONSTANTIN VLADU

profesor de Tipic și Cântare

la Academia teologică din Caransebeș,

aprobat de Consiliul eparhiei ort. rom. a Caransebeșului și tipărită cu binecuvântarea în Domnul adormitului fost episcop diecezan Dr Iosif Traian Badescu.

Cartea e tipărită pe hârtie fină, în două culori și se poate comanda dela Librăria și Tipografia diecezană din Caransebeș.

Exemplarul: 180 lei plus spesele postale.

Conspectul

Manualele de religie pentru învățământul primar, publicat în „Biserica ortodoxă română“ Revista Sfântului Sinod, are în locul prim:

Cărțile de Religie

de Dr. P. Barbu și Pr. P. Bizerea
pentru

1. Școalele de copii mici și clasa I a școlii primare Lei 10.—
2. Clasele II și III ale școlii primare „ 10.—
3. Clasa IV a școlii primare „ 10.—
4. Clasele V, VI, și VII ale școlii primare „ 15.—

Editate de Librăria Diecezană, Caransebeș.

Irmosiere

scrise pe hârtie velină, curat, cetăț, se găsesc spre vânzare la

Librăria Diecezană

Prețul 150 Lei. — Se pot comanda prin ramburs

Aviz.

Librăria Diecezană

cumpără ceară curată

cu prețurile cele mai avantajoase.

Tipografia și Librăria Diecezană Caransebeș

Este bogat înzestrată și bineasortată cu tot felul de cărți școlare, literare și științifice, requisite școlare și de birou. Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile. Are un mare depozit de hârtie.

Legătorie proprie.

Aducem la cunoștința On. public cetitor, că

Calendarul Românului

Pe anul **1934** anul al XLVI-lea

a apărut și se află de vânzare la **Librăria**
noastră **Diecezană** pentru prețul de **15 Lei.**

„Calendarul Românului“

este cel mai vechi și mai bine redactat calen-
dar din părțile bănățene, care și de astădată
apare cu un bogat material literar, șematismul
dieceziei noastre, târgurile din Bănat și Ardeal.

Tipografia și Librăria Diecezană

◆ **Caransebeș.** ◆